

Onderwerp

Najaarsnota 2021

Bestuurlijke samenvatting van het voorstel

De centrale vraag voor begrotingsjaar 2021 is hoe de beschikbare middelen zo effectief mogelijk ingezet kunnen worden voor de uitdagingen die onze provincie kent, onze ambities zijn hoog, maar de structurele financiële ruimte is beperkt. Deze najaarsnota laat zien dat er op korte termijn er incidenteel ruimte is maar structureel niet.

Om een beter beeld te kunnen krijgen over de financiële ruimte en invulling van onze ambities is de najaarsnota door het college tegelijk met de begroting 2022 beoordeeld. Hierbij zijn drie ordenende vragen gebruikt om tot keuzes te komen:

1. Wat is er komende twee jaar nodig, mede gegeven de urgentie van post-corona? (2 jaar vooruit kijken)
2. Welke middelen zijn nodig om voor een aantal (transitie)thema's een voldoende basisniveau te borgen in de volgende Statenperiode (6 jaar vooruit kijken)?
3. Welke lange termijn issues die een structurele doorwerking hebben vragen nu om keuzes? (15 jaar vooruit kijken)

De bijstellingen in deze najaarsnota zijn enerzijds ingegeven door autonome ontwikkelingen (zoals provinciefonds, extra bijdragen vanuit het rijk) en verschuivingen in planning, anderzijds door bovenstaande 3 ordenende vragen in de begroting 2022.

In het hoofdstuk financieel beeld wordt in detail ingegaan op de financiële effecten van de gemaakte keuzes. In deze samenvatting is de kern daarvan opgenomen.

Deze Najaarsnota laat het beeld zien vanaf 2021 en het meerjarige effect van deze bijstellingen. De keuzes vanaf 2022 om de provinciale begroting financieel gezonder te maken zijn opgenomen in de begroting 2022. Omdat deze keuzes in de begroting 2022 zijn verwerkt zijn deze uiteraard niet zichtbaar in het meerjarige begrotingssaldo in de najaarsnota 2021 en laat deze een positiever beeld zien dan de begroting 2022. Het is dus met name ten aanzien van de jaren na 2022 goed om de begrotingsvoorstellen 2022 en verder er bij te betrekken.

De najaarsnota 2021 laat een stijging in lasten zien t.o.v. de voorjaarsnota 2021. Dit is grotendeels veroorzaakt door de extra baten, welke leiden tot hogere lasten, die ontvangen zijn m.b.t. de corona maatregelen OV en de rijksbijdrage natuur. Daarnaast is er voor schone energie ook een stijging in de lasten te zien door de stappen die gezet zijn in de duurzame verwarmingsvoorziening.

Traditiegetrouw is de najaarsnota ook het moment dat de plannings en budgetten worden aangepast naar de nieuwe prognoses. Dit heeft geleid tot enkele bijstellingen van plannings waarbij ook de budgetten van meerjarige projecten en subsidieregelingen worden gefaseerd in de tijd.

Elk jaar wordt er een budget gereserveerd voor noodzakelijke prijscompensaties in afwachting van vaststelling van het prijsindexatie beleid. Voor 2021 is een deel van de prijsindexatie opgevangen in bestaande budgetten. Daarom valt in deze najaarsnota het restant van de stelpost vrij ten gunste van de algemene middelen.

Het lastenniveau in de najaarsnota 2021 en de daarmee samenhangende ambities zijn ambitieus te noemen, zeker in een periode waar door de afbouw van de corona maatregelen veel nog onzeker is en arbeidskrachten schaars zijn.

Inhoud

Financieel totaalbeeld

In het financieel totaalbeeld wordt voor de exploitatie als eerste de totale stand van de Najaarsnota 2021 getoond. In dezelfde opzet worden vervolgens de mutaties in de Najaarsnota 2021 ten opzicht van de Voorjaarsnota 2021 getoond. Dit geeft een totaalbeeld van de lasten en baten en de inzet van alle reserves.

De totale exploitatielasten na verwerking van de Najaarsnota 2021 bedragen € 827,6 mln. Dit jaar, boekjaar 2021, zetten we in op herstel na corona. Vanuit het coalitieakkoord was al incidenteel budget beschikbaar en daar wordt nu - vanwege het herstel na corona - extra budget ingezet. Hiermee komen we uit op een hoog exploitatiebedrag van ruim € 827,6 mln.

Exploitatie

In de Najaarsnota is een totaal van € 827,6 mln aan lasten opgenomen, de baten die hier tegenover staan bedragen € 756,6,1 mln. Het verschil van € 76,8 mln. wordt gedekt door het inzetten van de bestemmingsreserves en de algemene reserve. Het saldo van de mutaties reserves van € -76,8 mln. bestaat uit;

-31,2 mln.	onttrokken uit de bestemmingsreserves
-40,7 mln.	jaarrekeningresultaat 2020
-4,9 mln.	begrotingssaldo 2021 na NJN (onttrokken uit de algemene reserve)
-76,8 mln.	Mutaties reserves

(bedragen x € 1 mln)	Lasten	Baten	Saldo lasten en baten	Toevoeging reserves	Onttrekking reserves	Mutaties reserves	Resultaat
1 Samen werken aan Zuid-Holland	23,8	0,2	23,6	0,0	0,0	0,0	23,6
2 Bereikbaar Zuid-Holland	338,0	52,3	285,7	28,1	49,4	-21,3	264,5
3 Schone energie voor iedereen	25,9	1,4	24,5	90,0	53,2	36,8	61,3
4 Een concurrerend Zuid-Holland	92,1	9,2	82,9	17,8	29,1	-11,4	71,6
5 Versterken natuur in Zuid-Holland	105,8	35,2	70,6	18,3	39,4	-21,1	49,6
6 Sterke steden en dorpen in Zuid-Holland	36,7	4,6	32,1	0,1	2,1	-2,1	30,0
7 Gezond en veilig Zuid-Holland	96,1	5,2	90,9	8,8	16,5	-7,8	83,2
- Bedrijfsvoering - Financiën en organisatie	107,6	2,5	105,1	0,0	0,0	0,0	105,1
- Overzicht Algemene middelen	1,7	640,3	-638,6	62,5	112,6	-50,1	-688,7
Totaal	827,6	750,8	76,8	225,4	302,3	-76,8	0,0

Mutaties in de Najaarsnota 2021 ten opzicht van de Begroting 2021

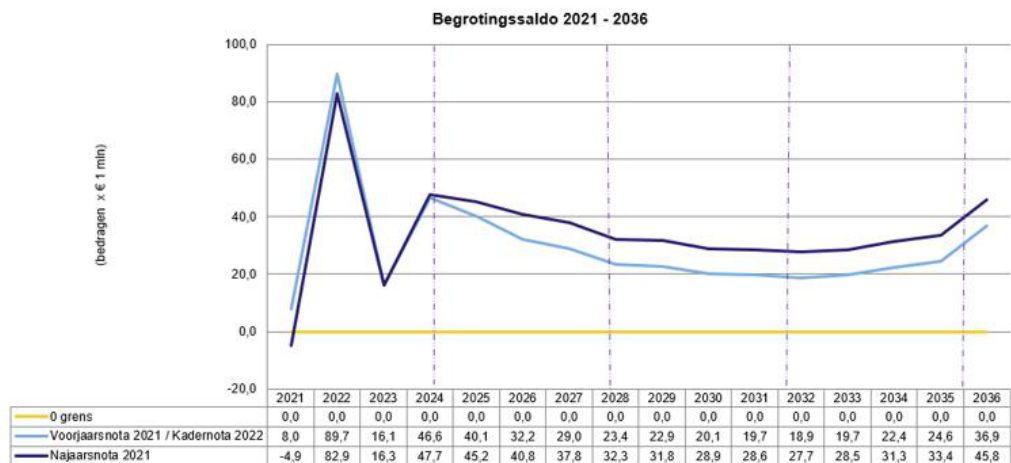
In de Najaarsnota 2021 zijn onderstaande mutaties verwerkt ten opzichte van de Voorjaarsnota 2021 en de meerjarige effecten van de Voorjaarsnota 2021. Het verschil tussen de lasten en baten van € 44,1 mln. wordt gedekt door het inzetten van de bestemmingsreserves en de algemene reserve. Het saldo van de mutaties reserves van € 44,1 mln. bestaat uit;

- 78,7 mln. toevoeging aan de bestemmingsreserves
- 34,6 mln. onttrokken uit de algemene reserve, mutatie op het begrotingssaldo voor alleen de Najaarsnota

€ 44,1 mln. Mutaties reserves

(bedragen x € 1 mln)	Lasten	Baten	Saldo lasten en baten	Toevoeging reserves	Onttrekking reserves	Mutaties reserves	Resultaat
1 Samen werken aan Zuid-Holland	-4,4	0,0	-4,4	0,0	0,0	0,0	-4,4
2 Bereikbaar Zuid-Holland	36,9	37,9	-0,9	-1,2	-4,2	3,0	2,0
3 Schone energie voor iedereen	6,3	-0,2	6,5	88,1	51,1	37,0	43,5
4 Een concurrerend Zuid-Holland	-3,1	2,0	-5,1	-0,5	-2,9	2,4	-2,7
5 Versterken natuur in Zuid-Holland	-1,9	10,7	-12,5	2,0	-6,1	8,1	-4,5
6 Sterke steden en dorpen in Zuid-Holland	-0,5	0,1	-0,6	0,0	0,0	0,0	-0,6
7 Gezond en veilig Zuid-Holland	-5,8	0,3	-6,0	3,1	-3,3	6,4	0,4
- Bedrijfsvoering - Financiën en organisatie	-0,3	0,0	-0,3	0,0	0,0	0,0	-0,3
- Overzicht Algemene middelen	-11,1	9,5	-20,6	-12,8	0,0	-12,8	-33,4
Totaal	16,2	60,2	-44,1	78,7	34,6	44,1	0,0

Begrotingssaldo en Algemene reserve

De grafiek hierboven geeft aan hoe het begrotingssaldo door de mutaties in de NJN 2021 zich ontwikkelt ten opzichte van de vastgestelde Begroting 2021 - 2024. In de jaarschijf 2021 was het begrotingssaldo -€ 4,9 mln.

Door de mutaties in de Najaarsnota 2021 daalt het begrotingssaldo met € 12,8 mln. Per saldo is in de jaarschijf 2021 dan sprake van een incidenteel nadelig begrotingssaldo (tekort) van -€ 4,9 mln.

(bedragen x € 1 mln)	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036
Beginstand na VJN	103,1	180,0	189,3	236,0	277,2	314,6	352,2	384,4	416,1	445,1	473,6	501,4	529,9	561,2	594,6	640,4
Af/bij: Najaarsnota 2021	-12,8	-5,8	0,1	1,2	5,1	8,5	8,8	8,9	8,9	8,9	8,9	8,9	8,9	8,9	8,9	8,9
Stand na Totaal (A+B)	90,3	173,2	189,4	237,2	282,4	323,1	360,9	393,2	425,0	453,9	482,5	510,2	538,7	570,0	603,5	649,3
Buffer weerstandsvermogen	-30,0	-30,0	-30,0	-30,0	-30,0	-30,0	-30,0	-30,0	-30,0	-30,0	-30,0	-30,0	-30,0	-30,0	-30,0	-30,0
Vrije ruimte cumulatief	60,3	143,2	159,4	207,2	252,4	293,1	330,9	363,2	395,0	423,9	452,5	480,2	508,7	540,0	573,5	619,3
Vrije ruimte per jaar (begrotingssaldo)	-4,9	82,9	16,3	47,7	45,2	40,8	37,8	32,3	31,8	28,9	28,6	27,7	28,5	31,3	33,4	45,8

Toelichting:

Door de onttrekking aan de algemene reserve in 2021 van € 12,8 mln neemt de algemene reserve in omvang af. Van de Algemene reserve is € 30 mln bedoeld als buffer voor onvoorziene gebeurtenissen. Er resteert nog een vrije ruimte van € 60,3 mln incidenteel in 2021. Van de Algemene reserve is € 30 mln bedoeld als buffer voor onvoorziene gebeurtenissen.

Stelposten

Stelpost prijscompensatie

De stelpost prijscompensatie wordt gevoed vanuit het begrotingssaldo op basis van de grondslag indexatie, zie de bijlage grondslagen voor nadere toelichting. De stelpost is bedoeld ter dekking van de indexatielasten van de lasten in de exploitatie. Een toegepaste indexatie in een bepaald jaar is altijd structureel van aard.

De stelpost volgt het (t+5 / 2021+5jaar) meerjarig verloop van de algemene uitkering van het provinciefonds. Deze algemene uitkering is voor de jaren die genoemd worden in de betreffende circulaire overgenomen. Het laatstgenoemde jaar wordt voor de resterende jaren doorgetrokken, dit is de reden dat het bedrag vanaf 2026 hetzelfde blijft. Voor de periode na 2026 is er dus nog geen bedrag opgenomen op de stelpost.

(bedragen x € 1 mln)	Huidige collegeperiode			Nieuwe collegeperiode			Nieuwe collegeperiode			Nieuwe collegeperiode						
	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036
A <u>Stand na Najaarsnota 2021</u>																
1 Beschikbaar op stelpost	8,0	14,2	21,4	28,3	36,6	36,6	36,6	36,6	36,6	36,6	36,6	36,6	36,6	36,6	36,6	36,6
Totaal beschikbaar	8,0	14,2	21,4	28,3	36,6	36,6	36,6	36,6	36,6	36,6	36,6	36,6	36,6	36,6	36,6	36,6
B <u>Ontwikkelingen</u>																
1 Aanpassen prijscompensatie	-2,9	-2,2	-2,2	-2,0	-3,1	4,1	4,1	4,1	4,1	4,1	4,1	4,1	4,1	4,1	4,1	4,1
2 Vrijval stelpost prijscompensatie 2021	-4,4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3 Beheer & Onderhoud Ambitie 2	-0,4	-0,4	-0,4	-0,4	-0,4	-0,4	-0,4	-0,4	-0,4	-0,4	-0,4	-0,4	-0,4	-0,4	-0,4	-0,4
4 Informatisering & Automatisering	-0,2	-0,2	-0,2	-0,2	-0,2	-0,2	-0,2	-0,2	-0,2	-0,2	-0,2	-0,2	-0,2	-0,2	-0,2	-0,2
Subtotaal B: Totaal inzet prijscompensatie	-8,0	-2,8	-2,8	-2,6	-3,7	3,5	3,5	3,5	3,5	3,5	3,5	3,5	3,5	3,5	3,5	3,5
Resterend voor de prijscompensatie	0,0	11,3	18,6	25,6	32,8	40,0	40,0	40,0	40,0	40,0	40,0	40,0	40,0	40,0	40,0	40,0

Stelpost indexatie loonontwikkeling

De stelpost loonontwikkeling wordt gevoed vanuit het begrotingssaldo op basis van de grondslag indexatie, zie de paragraaf grondslagen voor nadere toelichting. De stelpost is bedoeld ter dekking van de loonontwikkeling. Een toegepaste indexatie in een bepaald jaar is altijd structureel van aard.

(bedragen x € 1 mln)		Huidige collegeperiode			Nieuwe collegeperiode				Nieuwe collegeperiode				Nieuwe collegeperiode			
		2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035
A	<u>Stand na Najaarsnota 2021</u>															
1	Beschikbaar op stelpost	0,8	2,5	4,4	6,4	8,8	8,8	8,8	8,8	8,8	8,8	8,8	8,8	8,8	8,8	8,8
	Totaal beschikbaar	0,8	2,5	4,4	6,4	8,8	8,8	8,8	8,8	8,8	8,8	8,8	8,8	8,8	8,8	8,8
B	<u>Ontwikkelingen 2021</u>															
1	CAO 2021 dekking uit stelpost	-0,8	-0,8	-0,8	-0,8	-0,8	-0,8	-0,8	-0,8	-0,8	-0,8	-0,8	-0,8	-0,8	-0,8	-0,8
	Subtotaal B: Totaal inzet prijscompensatie	-0,8	-0,8	-0,8	-0,8	-0,8	-0,8	-0,8	-0,8	-0,8	-0,8	-0,8	-0,8	-0,8	-0,8	-0,8
	Resterend voor de prijscompensatie	0,0	1,7	3,7	5,6	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0

Proces

Het verdere proces onder voorbehoud:

Technische sessie

Datum volgt

Statencommissies;

Ruimte, Wonen en Economie (RWE)

27 oktober 2021

Bereikbaarheid en Energie (BE)

27 oktober 2021

Klimaat, Natuur en Milieu (KNM)

03 november 2021

Bestuur, Maatschappij en Middelen (BMM)

03 november 2021

Provinciale Staten:

10 november 2021

Procedure

N.v.t.

Ontwerp-Besluit

Provinciale Staten van Zuid-Holland,

Gelezen het voorstel van Gedeputeerde Staten van 28 september 2021, met het besluitnummer PZH-2021-786702866;

Gelet op Artikel 105, 143, 145, 193 t/m 195 van de Provinciewet, artikelen 7, 22 en 23 van het Besluit begroten en verantwoord en provincies en gemeenten (BBV), artikel 4:25, eerste lid van de Algemene wet bestuursrecht en artikel 5, eerste lid van de Algemene subsidieverordening Zuid-Holland 2013; van de Provinciewet; lid van de Provinciewet;

Besluiten:

Met betrekking tot de Najaarsnota 2021

1. De Najaarsnota 2021 vast te stellen.
2. Vast te stellen de mutaties op de budgetten van de beleidsdoelen voor jaarschijf 2021 en de meerjarige effecten, zoals opgenomen in het ambitieplan onder de raming baten en lasten.
3. Vast te stellen de opheffing van onderstaande reserves:
  - a. Reserve AWZI Nieuwe Waterwegen
  - b. Risicoreserve Delen Duurzame Energie
4. Vast te stellen de wijziging van de naam van de volgende reserve:
  - a. Regionale Netwerken topsectoren wordt Regionale netwerken in Zuid-Holland (RNIZ)
5. Vast te stellen de vorming van onderstaande reserve:
  - a. Reserve Warmteleiding Warmtelinq

Met betrekking tot de Subsidies

1. Vast te stellen het Besluit subsidieplafonds Najaarsnota 2021.
2. Het Besluit subsidieplafonds Najaarsnota 2021 bekend te maken in het provinciaal blad.

Den Haag, 10 november 2021

Provinciale Staten van Zuid-Holland,

griffier,

voorzitter,

Bijlagen:

- Najaarsnota 2021
- Bijlageboek bij Najaarsnota 2021
- Besluit subsidieplafonds Najaarsnota 2021

Den Haag, 28 september 2021

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,

secretaris,

voorzitter,

--

drs. H.M.M. Koek

drs. J. Smit